

Без небяспечных адходаў Сучасная палітыка краіны ў сферы абыходжання з адходамі накіраваная на максімальнае знішчэнне самых небяспечных з іх і выкарыстанне астатніх

Пра гэта і многае іншае гаварыў першы намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі Аляксандр КОРБУТ падчас сесіі «Прамысловыя адходы: спадчына, рэальнасць, перспектывы» на XII Міжнародным форуме «АТАМ-ЭКСПА 2022», які прайшоў нядаўна ў расійскім Сочы.

Паводле слоў Аляксандра Корбута, у 2021 годзе ў Беларусі ўтварылася звыш 62,2 млн тон адходаў вытворчасці, што на 1,7 % больш за папярэдні. З агульнага аб'ёма найбольшую долю маюць буйнатаранажныя адходы — галітавыя адходы і галітавыя глініста-салявыя шламы (42,28 млн тон) і адходы фосфагіпсу (918,13 тысяч тон).

— Аб'ём назапашаных адходаў на аб'ектах захавання I на тэрыторыі прадпрыемстваў перавысіў 1327 млн тон, — адзначыў першы намеснік міністра. — З улікам буйнатаранажных адходаў асноўная

2 ля адходаў у краіне мае 4 клас бяспекі, але ёсць на захаванні і значная колькасць адходаў 1 -3 класаў небяспекі (8,5 млн тон на канец 2021 года).

Адна з экалагічных праблем, што склалася ў нашай краіне, звязана з выкарыстаннем буйнатаранажных адходаў, а менавіта со- леадвалаў ААТ «Беларуськалій». Калі сільвініт са Старобінскага ра- довішча калійных соляў здабыва- ецца і перапрацоўвацца, то астатняя частка выпрацаванай пароды (пясок, каменная соль, гліна, гіпс і іншыя сумесі) скпадзіраецца побач, тэрыконы ўжо маюць вышыню больш за 120 метраў. Галітавыя адходы і глініста-салявыя шламы, што ўтвараюцца ў значным аб'ёме пры вытворчасці калійных угнаенняў, амаль не выкарыстоўваюцца, як і фосфагіпс.

Для ліквідацыі запасаў і вырашэння праблемы назбіраных небяспечных адходаў у краіне быў рэалізаваны шэраг праектаў. Мэтай аднаго з іх, «Абыходжанне

са стойкімі арганічнымі забруджвальнікамі (Кампанент С Комплекснага праекта па абыходжанні з цвёрдымі адходамі ў Рэспубліцы Беларусь)», было скарачэнне негатыўнага ўздзеяння стойкіх арганічных забруджвальнікаў на навакольнае асяроддзе і здароўе чалавека праз экалагічна бяспечнае захаванне і знішчэнне небяспечных адходаў, якія ўтрымліваюць САЗ, развіццё патэнцыялу па абыходжанні і абясшкоджванні ўсіх існуючых САЗ у краіне. З 2009 па 2013 год у рамках праек- та знішчана 1800 тон САЗ- утрымліваючых пестыцыдаў і 823 тоны абстапявання, якое ўтрымлівае поліхларыраваныя пестыцыды (ПХБ), якія мелі высокі прыярытэт з-за павышанай рызыкі.

Цяпер рэалізуецца яшчэ адзін праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі «Узгодненае кіраванне ўтылізацыяй азонаразбуральных рэчываў і стойкіх арганічных за- бруджвальнікаў у Беларусі, Украі- не, Казахстане і Арменіі (рэгіянальны дэманстрацыйны праект)». У нашай краіне ствараецца цэх па тэрмічным абясшкоджванні таксічных адходаў 1-3 класа небяспекі магутнасцю 1600 тон за год на базе КУП «Комплекс па перапрацоўцы I захаванні таксічных прамысловых адходаў Гомельскай вобласці».

— Гэта будзе першы аб'ект на постсавецкай прасторы, які зможа ажыццяўляць абясшкоджванне азонаразбуральных рэчываў і стойкіх арганічных забруджвальнікаў. У 2022 годзе плануецца ўвод аб'екта ва эксплуатацыю, — падкрэсліў Аляксандр Корбут.

Яшчэ адзін праект міжнароднай тэхнічнай дапамогі, які цяпер рэалізуе Мінпрыроды, — «Устойлівае кіраванне стойкімі арганічны- мі забруджвальнікамі і хімічнымі рэчывамі ў Рэспубліцы Беларусь, ТЭФ-6». Экалагічна бяспечным спосабам плануецца ліквідаваць каля 1300 тон выведзенага з эксплуатацыі абсталявання,

што ўтрымлівае ПХБ, а таксама знішчыць усе непрыдатныя пестыцыды, якія захоўваюцца на сельскагаспадарчых складах Беларусі (каля 1200 тон) у Віцебскай, Гродзенскай і Мінскай абласцях.

— Сёлета ажыццяўляецца экалагічна бяспечнае знішчэнне каля 600 тон непрыдатных пестыцыдаў са складоў Віцебскай і Гродзенскай абласцей, — раскажаў Аляксандр Мікалаевіч. — Гродзенская вобласць ужо поўнаасцю ачышчана ад гэтых небяспечных рэчываў.

У перспектыве плануецца заняцца ліквідацыяй пяці існуючых захаванняў непрыдатных пестыцыдаў агульным аб'ёмам каля 4100 тон і знішчэннем вынятых адтуль небяспечных рэчываў.

Плануецца таксама паэтапна да 2025 года спыніць на прадпрыемствах Беларусі эксплуатацыю ПХБ-ўтрымліваючага абсталявання, агульная вага якога складае каля 3000 тон. У рамках праекта заключаны дамовы для экалагічна бяспечнага знішчэння каля 1100 тон такога абсталявання — яго ўласнікамі з'яўляюцца буйныя прамысловыя прадпрыемствы, арганізацыі энергетычнай і транс-партнай галін і іншыя.

У ходзе сесіі «Прамысловыя адходы: спадчына, рэальнасць, перспектывы»

XII Міжнароднага форуму «АТАМЭКСПА 2022» кіраўнікі прыродаахоўных ведамстваў дзяржаў — удзельнікаў СНД дзяліліся вопытам абыходжання з небяспечнымі адходамі, іх экалагічна бяспечнага аб'ясшкоджвання і абмяркоўвалі шляхі ўдасканалення і гарманізацыі заканадаўчай базы ў гэтай галіне.

Аляксандр Корбут таксама звярнуўся да сваіх замежных калег з прапановай супрацоўніцтва, абмену вопытам, пошуку экалагічна чыстых тэхналогій для аб'ясшкоджвання небяспечных ці выкарыстання буйнатарнажных адходаў.